

Sygn. akt V CZ 10/10

## **POSTANOWIENIE**

Dnia 18 marca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Antoni Górski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Danieli K.-L. i Dariusza L.  
przeciwko Holdingowi Węglowemu S.A. w K.  
o naprawienie szkody,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym  
w Izbie Cywilnej w dniu 18 marca 2010 r.,  
zażalenia powodów na postanowienie Sądu Apelacyjnego  
z dnia 4 listopada 2009 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z 4 listopada 2009 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powodów Danieli K. – L. i Dariusza L. od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 30 kwietnia 2009 r., jako niedopuszczalną. Apelacją zaskarżono jedynie pkt 1 wyroku nakazującego pozwanemu naprawienie szkody. Zdaniem Sądu Apelacyjnego rozstrzygnięcie zawarte w wyroku jest zgodne z żądaniami powodów zgłoszonymi przed sądem, a apelację może wnieść jedynie strona, która nie utrzymała się ze swoimi żądaniami. Powodowie nie mają interesu więc prawnego w zaskarżeniu wyroku zawierającego rozstrzygnięcie zgodne z zadaniem pozwu. Ponadto powodowie nie składali wniosku o uzupełnienie wyroku, który w części dotyczącej rozstrzygnięcia o naprawienie szkody przez przywrócenie stanu poprzedniego nie zawiera części oddalającej.

W zażaleniu na to postanowienie powodowie wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powodowie w pozwie żądali naprawienia zaistniałej szkody spowodowanej ruchem zakładu górniczego przez przywrócenie stanu poprzedniego. Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2009 r. Sąd Okręgowy w pkt 1 zobowiązał pozwanego Holding Węglowy S.A. w K. do „naprawienia wyrządzonej ruchem zakładu górniczego szkody w budynku mieszkalnym położonym przy ulicy K. nr [...] w K. przez przywrócenie stanu poprzedniego w następujący sposób: wykonać roboty przygotowawcze oraz rektyfikację właściwą budynku łącznie z budynkiem mieszkalnym przy ulicy K. Nr [...], wiatrołap oddylać od budynku a pęknięcie na styku wiatrołapu z budynkiem oczyścić, wypełnić ściśliwym materiałem termoizolacyjnym i przykryć z zewnątrz i od wewnątrz osłonami zapewniającymi możliwość swobodnych ruchów dylatacji, dylatację należy wykonać też w posadzce, pęknięcia i zarysowania ścian poszerzyć i wypełnić zaprawą cementową, zarysowania tynków w ścianach, sufitach i w fasetach wyżyłować i uzupełnić gładzią gipsową z siatkowaniem, uszkodzone płytki ścienne i podłogowe wymienić a w razie potrzeby wymienić całe uszkodzone okładziny ścienne z płytek i całe uszkodzone fragmenty posadzek, wyregulować stolarkę okienną i drzwiową,

szczelinę pomiędzy budynkiem a schodami zewnętrznymi do ogrodu oczyścić i wypełnić kitem trwale elastycznym, zmianę spadków przy kanalikach kanalizacji sanitarnej powodującą zakłócenie odpływu ścieków naprawić kompleksowo po przeprowadzeniu szczegółowej analizy dla wszystkich segmentów na ulicy K.[...].”

Twierdzenie Sądu Apelacyjnego, że powodowie nie mają interesu prawnego w zaskarżeniu apelacją wyroku tego Sądu w części dotyczącej zobowiązania Holdingu Węglowego S.A. do naprawienia szkody w budynku mieszkalnym przy ulicy K. [...], należy uznać za nietrafne. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że konieczność istnienia interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia wynika z istoty apelacji jako środka odwoławczego. Interes ten zachodzi w przypadku tzw. gravamen, to znaczy w sytuacji, gdy istnieje niezgodność zaskarżonego orzeczenia z żądaniem zgłoszonym w procesie przez strony (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1997 r., I CKN 57/97, OSNC 1997, nr 11, poz. 166, z dnia 5 września 1997 r., III CKN 152/97, niepubl., z dnia 28 kwietnia 2004 r., I CK 106/04, niepubl., z dnia 27 kwietnia 2005 r., I CK 62/05, niepubl., z dnia 26 września 2006 r., I CSK 250/06, niepubl.). W okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie można ocenić czy zachodzi taka niezgodność oraz czy żądanie powodów zostało uwzględnione w całości, czy też w części, ponieważ pozew zawierał jedynie ogólnie określone żądanie naprawienia szkody, bez uszczegółowienia zakresu i metody naprawienia szkody przez przywrócenie stanu poprzedniego. Trzeba jednak podkreślić, że to obowiązkiem sądu jest szczegółowe i precyzyjne określenie nakazanego pozwanemu zachowania i powinien on zamieścić takie rozstrzygnięcie także w przypadku, gdy sformułowane przez powodów w toku procesu żądania nie były wystarczająco precyzyjne czy szczegółowe. Zgodnie z art. 187 par.1 k.p.c. powód powinien dokładnie określić żądanie, granicami którego związany jest rozpoznający sprawę sąd. Związanie granicami żądania nie oznacza jednak bezwzględnego związania samym sformułowaniem żądania, Sąd na każdym etapie powinien dbać o prawidłowe i dostatecznie szczegółowe i precyzyjne jego sformułowanie, a braki w tym zakresie uzupełniane są na żądanie przewodniczącego, w przypadku pozwu, w trybie art. 130 k.p.c., a w toku procesu w trybie art. 212 k.p.c.

Roszczenie zgłoszone przez powodów zostało oparte o na podstawie prawnej z art. 94 § 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (j.t: Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.). Co do zasady przepis ten dopuszcza jako jedyny sposób naprawienia szkody górniczej nakazanie przywrócenia stanu sprzed jej dokonania. Wymóg dokładnego określenia żądania przez powodów należało uznać za spełniony, ponieważ podali oni żądany sposób naprawienia szkody: przywrócenie stanu poprzedniego poprzez dokonanie rektyfikacji (wyprostowania) budynku mieszkalnego. Nie było przy tym przeszkód, aby powodowie określili szczegółowo metodę oraz czynności, jakie ma wykonać pozwany, nie było to jednak konieczne ponieważ wymagałoby to posiadania szczegółowej wiedzy specjalistycznej. Jeżeli Sąd pierwszej instancji doszedł do wniosku, że okolicznościach rozpoznawanej sprawy konieczne było bardziej szczegółowe i precyzyjne określenie przez powodów metody przywrócenia stanu poprzedniego lub dokonanie wyboru pomiędzy jedną z kilku możliwych metod, powinien wezwać ich do odpowiedniego sprecyzowania roszczenia po dokonaniu w toku procesu wszelkich potrzebnych w tym celu ustaleń. Ponieważ tego nie uczynił i wskazał w sentencji orzeczenia przytoczoną wyżej metodę przywrócenia stanu poprzedniego, to powodowie, jeżeli nie zgadzają się z takim rozstrzygnięciem, mają interes prawny w jego zaskarżeniu. Choć bowiem nie doszło do oddalenia powództwa w żadnej części, istnieje zarówno przedmiot (substrat) zaskarżenia, którym jest wskazany w sentencji sposób zachowania pozwanego, określony, zdaniem powodów, nie dość precyzyjnie oraz interes prawny polegający na żądaniu jego doprecyzowania albo zastosowania innej metody naprawienia szkody.

Z tych przyczyn orzeczono, jak w postanowieniu na podstawie art. 398<sup>15</sup> § 1 k.p.c. w zw. z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. oraz co do kosztów postępowania zażaleniowego na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398<sup>21</sup> k.p.c. i art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c.